

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан механіко-технологічного
факультету

_____ В.В. Братішко
“ ____ ” _____ 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві
Протокол № 4 від 13.05.2021 р.

Завідувач кафедри
_____ В. С. Хмельовський
“ ____ ” _____ 2021 р.

ГАРАНТ ОПП

_____ В.В. Братішко
“ ____ ” _____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОХОРОНА ПРАЦІ У ГАЛУЗІ”**

Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	208 «Агроінженерія»
Освітньо-професійна програма	Агроінженерія механіко-технологічний
Факультет	
Розробник:	к.т.н., доцент кафедри ОПБСТ Войналович О.В.

КИЇВ – 2021

Опис навчальної дисципліни

Охорона праці у галузі

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
ОС	Магістр	
Напрямок підготовки		
Спеціальність	208 – «Агроінженерія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістовних модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	60 год.	108 год.
Індивідуальні заняття		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі

Завдання:

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах сільського господарства через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці;
- систему управління охороною праці (СУОП) в АПК та на підприємствах галузі;
- небезпечні та шкідливі виробничі фактори під час виконання механізованих процесів у підгалузях сільського господарства;
- основні вимоги гігієни праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки під час виконання механізованих процесів у підгалузях сільського господарства;
- умови праці в галузі за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого довкілля, важкості та напруженості трудового процесу у галузі;
- фактори, що спричиняють професійні захворювання у галузі.

вміти:

- обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення СУОП його підприємства чи підрозділу;
- проконтролювати дотримання вимог щодо проведення навчання працівників підприємства з питань охорони праці;
- розробляти інструкції, проводити навчання та інструктажі з охорони праці на підприємствах АПК;
- оцінювати робочі місця за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого довкілля, важкості та напруженості трудового процесу у галузі, технологічних процесів щодо відповідності вимогам нормативних документів;
- розробляти та впроваджувати заходи щодо профілактики професійної захворюваності та виробничого травматизму під час виконання механізованих процесів у підгалузях сільського господарства, організовувати заходи пожежної безпеки.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тиж-ні	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
			л	п	лб	інд	с.р.		л	п	лб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. Організація охорони праці у сільському господарстві. Впровадження системи управління охороною праці													
Тема 1. Організація охорони праці на підприємствах АПК		15	3		4		8	15	2				13
Тема 2. Засади СУОП на підприємствах АПК		15	3		4		8	15	1				14
Тема 3. Ризик-орієнтований підхід щодо функціонування СУОП на підприємствах АПК		15	4		4		7	15	1		2		12
Тема 4. Організація системи державного страхування від нещасних випадків працівників АПК		15	4		3		7	15	1				14
Разом за змістовним модулем 1		60	15		15		30	60	5		2		53
Змістовний модуль 2. Особливості забезпечення умов праці на підприємствах АПК. Проблеми безпеки, зниження професійної захворюваності, виробничого травматизму													
Тема 1. Умови праці на робочих місцях підприємств АПК		15	4		4		7	15			2		13
Тема 2. Заходи щодо зниження аварійності, виробничого травматизму і проф. захворюваності		15	4		4		7	15	1				14
Тема 3. Вимоги безпеки і гігієни праці на мобільній с.г. техніці		15	3		4		8	15	1		2		12
Тема 4. Документація з пожежної безпеки на підприємствах АПК		15	3		4		8	15	1				14
Разом за змістовним модулем 2		60	15		15		30	60	3		4		53
Усього годин		120	30	-	30	-	60	120	8		6		106
Курсовий проект													
Усього годин		120	30	-	30	-	60	120	8		6		106

4. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	немає	
2		

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	немає	
2		

5. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація навчання працівників з охорони праці. Складання програми та змісту проведення інструктажів	2
2.	Розроблення інструкцій з охорони праці для окремих механізованих процесів у сільському господарстві	2
3.	Опрацювання функціональних обов'язків з охорони праці посадових осіб підприємств АПК	2
4.	Розрахунок відшкодування заподіяної шкоди потерпілим на виробництві	2
5.	Атестація робочих місць АПК за категоріями небезпечності та важкості. Складання карти умов праці	4
6.	Табличний аналіз формування виробничих небезпек	2
7.	Розроблення протипожежних заходів для підприємств АПК. Розрахунок необхідної кількості вогнегасників	2
8.	Планування витрат на охорону праці на підприємстві	2
9.	Розрахунок соціально-економічної ефективності від впровадження заходів з охорони праці на підприємстві	2
10.	Оформлення нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки	2
11.	Дослідження наявності експлуатаційних тріщин у відповідальних деталях мобільної сільськогосподарської техніки	2
12.	Перевірка стану пожежної безпеки на підприємстві АПК	4
13.	Дослідження параметрів виробничого довкілля на робочих місцях механізаторів	2
		30

7. Контрольні питання, комплекси тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1.	Основні небезпечні та шкідливі виробничі чинники у сільському господарстві
2.	Умови праці у сільському господарстві
3.	Порівняльна оцінка стану охорони праці в сільському господарстві щодо інших галузей
4.	Система управління охороною праці на державному, галузевому та регіональному рівнях
5.	Завдання системи управління охороною праці на підприємстві
6.	Функції системи управління охороною праці на підприємстві
7.	Основні завдання та функції служби охорони праці підприємства
8.	Перелік робіт підвищеної небезпеки в АПК
9.	Організація навчання з охорони праці на підприємстві
10.	Порядок проведення медичних оглядів працівників
11.	Порядок розслідування професійних хвороб працівників
12.	Порядок розроблення та затвердження інструкцій з охорони праці на підприємстві
13.	Порядок проведення працезахоронного контролю на підприємстві
14.	Порядок забезпечення державного нагляду за дотриманням нормативів безпеки і гігієни праці на підприємстві АПК
15.	Працезахоронна документація на підприємстві: журнали, накази, положення, переліки, акти, протоколи та ін.
16.	Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці на підприємстві АПК
17.	Основні обов'язки з охорони праці головних спеціалістів підприємства
18.	Основні обов'язки з охорони праці керівників виробничих підрозділів підприємства
19.	Порядок забезпечення працівників підприємства АПК спеціальним одягом та засобами індивідуального захисту
20.	Пільги та компенсації для працівників за шкідливі умови праці
21.	Відповідальність за порушення нормативів безпеки праці
22.	Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці
23.	Основні повноваження і права органів державного нагляду за охороною праці
24.	Основні засади страхування від нещасних випадків та професійних захворювань
25.	Принципи фінансування страхування від нещасних випадків на виробництві
26.	Професійний ризик. Методи його оцінювання
27.	Планування заходів на галузевому, підгалузевому рівні та на рівні сільськогосподарського підприємства щодо поліпшення стану охорони праці
28.	Характеристика пожежної безпеки на підприємстві
29.	Перелік питань у загальноб'єктній інструкції з пожежної безпеки
30.	Перелік питань в інструкціях з пожежної безпеки для окремих приміщень (дільниць)
31.	Основні документи з пожежної безпеки на підприємстві
32.	Система запобігання пожежі
33.	Система боротьби з пожежею
34.	Характерні порушення правил пожежної безпеки (ПБ) на підприємстві АПК
35.	Загальні заходи запобігання пожежам на підприємстві
36.	Категорії пожежної небезпеки виробництв АПК
37.	Вимоги щодо розташування та перевіряння первинних засобів пожежогасіння на підприємстві
38.	Оптимізація параметрів освітлення на робочих місцях

39.	Перелік елементи вузлів машинно-тракторних агрегатів, що визначають безпеку їх експлуатації
40.	Методи, засоби і показники оцінювання безпеки сільськогосподарської техніки
41.	Карти контролю показників безпеки машинно-тракторних агрегатів
42.	Основне виробниче обладнання на сільськогосподарських підприємствах, небезпечні чинники і зони виробничого обладнання
43.	Вимоги безпеки до основних вузлів та систем мобільних сільськогосподарських машин
44.	Організація виконання безпечного робіт за умов обмеженого простору
45.	Безпека під час експлуатації компресорних установок
46.	Вимоги безпеки під час обслуговування агрегатів, що працюють під тиском
47.	Вимоги безпеки під час обслуговування холодильного устаткування
48.	Вимоги безпеки до організації і виконання механізованих робіт з переміщення вантажів
49.	Карти контролю безпеки на тракторній бригаді
50.	Методи аналізу виробничого травматизму

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС магістр_ напрямок підготовки\ спеціальність _____ Агроінженерія	Кафедра охорони праці та інженерії середовища 2020-2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 _____ з дисципліни ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Войналович О.В. _____ 2020 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці			
2. Карти контролю показників безпеки машинно-тракторних агрегатів			
Тестові завдання різних типів			
1. До елементів СУОП не належать:		6. Що не належить до суб'єктів управління охороною праці на підприємстві?	
1	Управлінська інформація з охорони праці	1	Роботодавець (власник підприємства)
2	Управлінська звітність з охорони праці	2	Служба охорони праці підприємства
3	Управлінські рішення з охорони праці	3	Інженер з охорони праці підприємства
4	Органи управління СУОП	4	Комісія з питань охорони праці підприємства
5		5	Виробнича діяльність підприємства
2. Хто із зазначених посадових осіб відповідає за стан охорони праці на підприємстві?		7. Яке з питань входить до програми первинного інструктажу з охорони праці?	
1	Головний інженер	1	Безпечна організація та отримання робочого місця
2	Спеціаліст з безпеки дорожнього руху	2	Правила внутрішнього розпорядку підприємства
3	Керівник підприємства	3	Порядок та норми видавання спецодягу та ЗІЗ
4	Спеціаліст з охорони праці підприємства	4	Загальні питання пожежної безпеки
3. Яка із зазначених установ відшкодовує працівникові втрату здоров'я на виробництві?		8. Які із вказаних робіт не належать до робіт підвищеної небезпеки?	
1	Фонд соціального страхування України	1	Топографо-геодезичні роботи у зоні ЛЕП
2	Держгірпромнагляд	2	Спорудження геодезичних знаків
3	Підприємство, на якому працював потерпілий	3	Топографо-геодезичні роботи у зоні нафто- і газопроводів
4	Міністерство охорони здоров'я України	4	Улаштування польової бази партії та табору
5	Пенсійний фонд України	5	
4. В яких випадках проводять цільовий інструктаж ?		9. До якого класу умов праці згідно з Гігієнічною класифікацією належить робота механізатора?	

1	Якщо перерва у роботі тривала понад 60 днів	1	I клас
2	У разі виконання разових робіт поза фахом	2	II клас
3	У разі улаштування на роботу	3	III клас
4	У разі змінення технологічного процесу	4	IV клас
5	Під час прийняття на роботу	5	
5. Яка із зазначених установ не здійснює державний нагляд за охороною праці в Україні?		10. Розставити класи умов праці згідно з їх назвами	
1	Державна служба пожежного нагляду	А. I-й клас	1. Допустимі
2	Державна інспекція з питань радіаційної безпеки	Б. II-й клас	2. небезпечні
3	Контрольне ревізійне управління	В. III-й клас	3. Оптимальні
4	Держгірпромнагляд	Г. IV-й клас	4. Шкідливі
5	Державна служба санітарного нагляду		

8. Методи навчання:

Лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів проводять такими методами:

- Пояснювально-ілюстративний метод.
- Дискусійні методи.
- Дослідницький метод.
- Метод ділової гри.

9. Форми контролю:

Видами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних (практичних), занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи

Проміжна атестація – засвоєння програмного матеріалу змістового модуля у вигляді письмової контрольної роботи.

Підсумкова атестація – іспит.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол №6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	64-73

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	01-34

11. Методичне забезпечення:

№	Назва методичних розробок	Видання	Автори
1.	Методичні вказівки щодо проведення ділової гри «Організація навчання з охорони праці на підприємствах АПК»	Видавничий центр НУБіП України, 2010. – 22 с.	Войналович О.В., Марчишина Є.І., Войтюк С.Д.
2.	Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи „Первинні засоби пожежогасіння на підприємствах АПК”	Видавничий центр НУБіП України, 2009. – 32 с.	Войналович О.В., Голопура С.М., Воронцова Н.Є.
3.	Методичні вказівки щодо виконання ділової гри „Основні функціональні обов’язки з охорони праці посадових осіб підприємств АПК ”	Видавничий центр НУБіП України, 2009. – 16 с.	Войналович О.В., Марчишина Є.І., Шостак А.В.
4.	Методичні вказівки щодо проведення ділової гри «Перевірка стану пожежної безпеки на сільськогосподарському підприємстві»	Видавничий центр НУБіП України, 2010. – 24 с.	Войналович О.В., Марчишина Є.І., Лапін В.М.
5.	Методичні вказівки до проведення ділової гри «Розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь на підприємствах АПК»	Видавничий центр НУБіП України, 2010. – 24 с.	Войналович О.В., Білько Т.О., Воронцова Н.Є.
6.	Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи „Вимірювання параметрів вібрації”	Видавничий центр НАУ, 2003. – 18 с.	Войналович О.В., Гончаров Ф.І., Хоменков П.М., Шеремет В.О.
7.	Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи „Визначення концентрації шкідливих газів”	Видавничий центр НАУ, 2003. – 16 с.	Войналович О.В., Цапко В.Г., Гончаров Ф.І.,

№	Назва методичних розробок	Видання	Автори
			Хоменков П.М., Шеремет В.О.
8.	Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи „Методи планування витрат на охорону праці”	Видавничий центр НАУ, 2003. – 18 с.	Войналович О.В., Цапко В.Г., Гончаров Ф.І., Шеремет В.О.
9.	Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи „Атестація робочих місць працівників за умовами праці”	Видавничий центр НАУ, 2005. – 23 с.	Цапко В.Г., Ткаченко О.М., Сушко С.П., Гончаров Ф.І.
10.	Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи «Вимірювання параметрів освітлення робочих місць»	Видавничий центр НУБіПУ, 2010. – 14 с.	Войналович О.В., Шеремет В.О.

12. Рекомендована література основна:

1. Закон України «Про охорону праці», 2003.
2. Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1999.
3. Ярошевська В. М. Охорона праці в галузі : Навчальний посібник / В.М.Ярошевська, В.Й.Чабан. – К: ВД "Професіонал, 2004. – 286 с.
4. Войналович О.В. Працезахоронні засади у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. Видання 2-ге, доопрацьоване. – К.: Основа, 2014. – 144 с.
5. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у сільському господарстві. – К.: Основа, 2014. – 176 с.
6. Кундієв Ю.І., Нагорна А.М. Професійне здоров’я в Україні. Епідеміологічний аналіз. – К.: Авіцена, 2006. – 316 с.
7. Барсуков М.П., Войналович О.В., Кліценко Г.Г., Барсуков О.М., Кірдань В.Є. Виробнича санітарія у сільському господарстві. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2011. – 287 с.
8. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у тваринництві. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2012. – 448 с.
9. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
10. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

11. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

Допоміжна:

1. Войналович О.В., Гнатюк О.А. Класифікатор ризику на механізованих процесах у рослинництві та тваринництві. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2013. – 112 с.

2. Войналович О.В., Гнатюк О.А., Кофто Д.Г., Кірдань Є.М. Виробничі ризики. Методи оцінювання та заходи для їх зниження. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2013. – 58 с.

3. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К.Н.Ткачук, В.В.Зацарний, Р.В.Сабарно та ін. За ред. К.Н.Ткачука і В.В.Зацарного. – К.: Лібра, 2009. – 475 с.

4. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

5. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

6. Кримінальний кодекс України.

7. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці на підприємстві». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

8. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

9. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

10. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

11. НАПБ Б.02.005-2003 «Типове положення про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України». Затверджене Наказом МНС України від 29.09.2003 р. № 368.

12. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

13. НПАОП 0.00-4.01-08 «Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 24.03.2008 р. № 53.

14. НПАОП 05.0-3.03-06 «Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам рибного господарства». Затверджені Наказом МНС України від 11.04.2006 р.

15. НПАОП 0.00-1.04-07 «Правила вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання». Затверджені Наказом Держгірпромнагляду України від 28.12.2007 р. № 331.

16. НАПБ А.01.001-2004 «Правила пожежної безпеки в Україні». Затверджені Наказом МНС України від 19.10.2004 р. № 126.

17. НАПБ В.01.057-2006/200 «Правила пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України». Затверджені Наказом МНС України від 04.12.2006 р. № 730/770.

18. НПАОП 0.00.-6.02.-07 «Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій». Затверджений Наказом МОЗ України від 21.05.2007 р. № 246.

19. НПАОП 0.00-6.02-04 «Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». Затверджений Постановою КМ України від 25.08.2004 р. № 1112.

20. НПАОП 0.00-8.03-93 «Порядок опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Затверджений Наказом Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.

21. НПАОП 0.00-4.05-03 «Порядок видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами». Затверджений Постановою КМ України від 15.10.2003 р. № 1631.

22. «Порядок відбору зразків продукції тваринного, рослинного і біотехнологічного походження для проведення досліджень». Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 р. № 833.

23. «Порядок складання та вимоги до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці». Затверджений Наказом МОЗ України від 13.12.2004 р. № 614.

24. НПАОП 0.00-6.23-92 «Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці». Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 р. № 442.

25. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Затверджений Наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. № 15.

26. «Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі». Затверджений Наказом МОЗ України та Держнаглядохоронпраці від 23.09.1994 р. № 263/121.

27. «Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці». Затверджені Головою Держпромгірнагляду 16.01.2008 р.

28. «Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці». Затверджені Головою Держпромгірнагляду 07.02.2008 р.

13. Інформаційні ресурси: інформаційний електронний освітній простір НУБіП України представлений електронними ресурсами, розміщеними на навчально-інформаційному порталі на базі платформи

Moodle (moodle.nubip.edu.ua), інституційному репозиторії
(<http://elibrary.nubip.edu.ua>), електронній бібліотеці
(<http://library.nubip.edu.ua>), аграрній відкритій енциклопедії
(<http://agrowiki.nubip.edu.ua>), відео та аудіотеках.